

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 188 (XXXII) — Nr. 541

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 24 iunie 2020

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
LEGI ȘI DECRETE	
81. — Lege pentru ratificarea Acordului privind protecția investițiilor dintre Uniunea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de o parte, și Republica Socialistă Vietnam, pe de altă parte, semnat la Hanoi la 30 iunie 2019	2
296. — Decret privind promulgarea Legii pentru ratificarea Acordului privind protecția investițiilor dintre Uniunea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de o parte, și Republica Socialistă Vietnam, pe de altă parte, semnat la Hanoi la 30 iunie 2019	2
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
1.086. — Ordin al ministrului transporturilor, infrastructurii și comunicațiilor privind aprobarea bugetului de venituri și cheltuieli pe anul 2020 al Societății Comerciale „Compania Națională de Transporturi Aeriene Române — TAROM” — S.A.	3–6
4.471. — Ordin al ministrului educației și cercetării privind acordarea acreditării pentru nivelul de învățământ „postliceal”, domeniul „sănătate și asistență pedagogică”, calificarea profesională „asistent medical de farmacie” din cadrul unității de învățământ preuniversitar particular Școala Postliceală Sanitară „Carol Davila” din municipiul Târgu Jiu	6–7
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
Decizia nr. 36 din 4 mai 2020 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept).....	8–16

LEGI ȘI DECRETE**PARLAMENTUL ROMÂNIEI****CAMERA DEPUTAȚILOR****SENATUL****LEGE**

**pentru ratificarea Acordului privind protecția investițiilor
dintre Uniunea Europeană și statele membre ale acesteia,
pe de o parte, și Republica Socialistă Vietnam, pe de altă parte,
semnat la Hanoi la 30 iunie 2019**

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Articol unic. — Se ratifică Acordul*) privind protecția investițiilor dintre Uniunea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de o parte, și Republica Socialistă Vietnam, pe de altă parte, semnat la Hanoi la 30 iunie 2019.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR

ION-MARCEL CIOLACU

p. PREȘEDINTELE SENATULUI,

ROBERT-MARIUS CAZANCIUC

București, 12 iunie 2020.

Nr. 81.

*) Acordul se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 541 bis, care se poate achiziționa de la Centrul pentru relații cu publicul al Regiei Autonome „Monitorul Oficial”, București, șos. Panduri nr. 1.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**DECRET**

**privind promulgarea Legii pentru ratificarea Acordului privind
protecția investițiilor dintre Uniunea Europeană și statele
membre ale acesteia, pe de o parte, și Republica Socialistă
Vietnam, pe de altă parte, semnat la Hanoi la 30 iunie 2019**

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se promulgă Legea pentru ratificarea Acordului privind protecția investițiilor dintre Uniunea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de o parte, și Republica Socialistă Vietnam, pe de altă parte, semnat la Hanoi la 30 iunie 2019, și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 12 iunie 2020.

Nr. 296.

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL TRANSPORTURILOR, INFRASTRUCTURII ȘI COMUNICAȚIILOR

ORDIN

privind aprobarea bugetului de venituri și cheltuieli pe anul 2020 al Societății Comerciale „Compania Națională de Transporturi Aeriene Române — TAROM” — S.A.

În temeiul art. 4 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 45/1997 privind înființarea Societății Comerciale „Compania Națională de Transporturi Aeriene Române — TAROM” — S.A., aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 136/1998, cu modificările și completările ulterioare și al art. 9 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 90/2020 privind organizarea și funcționarea Ministerului Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor,

ministrul transporturilor, infrastructurii și comunicațiilor emite prezentul ordin.

Art. 1. — Se aprobă bugetul de venituri și cheltuieli pe anul 2020 al Societății Comerciale „Compania Națională de Transporturi Aeriene Române — TAROM” — S.A., prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Art. 3. — Societatea Comercială „Compania Națională de Transporturi Aeriene Române — TAROM” — S.A. va duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Ministrul transporturilor, infrastructurii și comunicațiilor,
Lucian Nicolae Bode

MINISTERUL TRANSPORTURILOR, INFRASTRUCTURII ȘI COMUNICAȚIILOR
Societatea Comercială „Compania Națională de Transporturi Aeriene Române — TAROM” — S.A.
Sediul/Adresa: localitatea Otopeni, Calea Bucureștilor nr. 224 F
Cod unic de înregistrare: RO477647

**BUGETUL DE VENITURI ȘI CHELTUIELI
pe anul 2020**

mii lei

		INDICATORI	Nr. rd.	Propuneri an curent (2020)
0	1	2	3	4
I.		VENITURI TOTALE (Rd.1=Rd.2+Rd.5)	1	1.013.038,97
	1	Venituri totale din exploatare, din care:	2	912.536,77
	a)	subvenții, cf. prevederilor legale în vigoare	3	
	b)	transferuri, cf. prevederilor legale în vigoare	4	
	2	Venituri financiare	5	100.502,20
II		CHELTUIELI TOTALE (Rd.6=Rd.7+Rd.19)	6	1.328.055,85
	1	Cheltuieli de exploatare, (Rd. 7= Rd.8+ Rd.9+ Rd.10+ Rd.18) din care:	7	1.198.500,46
	A.	cheltuieli cu bunuri si servicii	8	542.369,89
	B.	cheltuieli cu impozite, taxe si vărsăminte asimilate	9	636,67
	C.	cheltuieli cu personalul, (Rd.10=Rd.11+Rd.14+Rd.16+Rd.17) din care:	10	197.284,60
	C0	Cheltuieli de natură salarială (Rd.11=Rd.12+Rd.13)	11	140.443,83
	C1	ch. cu salariile	12	137.984,87
	C2	bonusuri	13	2.458,96
	C3	alte cheltuieli cu personalul, din care:	14	38.578,12
		cheltuieli cu plăți compensatorii aferente disponibilizărilor de personal	15	24.463,57
	C4	Cheltuieli aferente contractului de mandat si a altor organe de conducere si control, comisii si comitete	16	1.977,62
	C5	Cheltuieli cu contribuțiile datorate de angajator	17	16.285,03
	D.	alte cheltuieli de exploatare	18	458.209,30
	2	Cheltuieli financiare	19	129.555,39
III		REZULTATUL BRUT (profit/pierdere) (Rd. 20=Rd.1- Rd.6)	20	-315.016,88
IV	1	IMPOZIT PE PROFIT CURENT	21	
	2	IMPOZIT PE PROFIT AMÂNAT	22	
	3	VENITURI DIN IMPOZITUL PE PROFIT AMÂNAT	23	
	4	IMPOZITUL SPECIFIC UNOR ACTIVITATI	24	
	5	ALTE IMPOZITE NEPREZENTATE LA ELEMENTELE DE MAI SUS	25	
V		PROFITUL/ PIERDEREA NETĂ A PERIOADEI DE RAPORTARE (Rd. 26= Rd.20-Rd.21-Rd.22+Rd.23-Rd.24-Rd.25), din care:	26	-315.016,88
	1	Rezerve legale	27	
	2	Alte rezerve reprezentând facilități fiscale prevăzute de lege	28	
	3	Acoperirea pierderilor contabile din anii precedenți	29	

*) Anexa este reprodusă în facsimil.

		INDICATORI	Nr. rd.	Propuneri an curent (2020)
0	1	2	3	4
	4	Constituirea surselor proprii de finanțare pentru proiectele cofinanțate din împrumuturi externe, precum și pentru constituirea surselor necesare rambursării ratelor de capital, plății dobânzilor, comisioanelor și altor costuri aferente acestor împrumuturi	30	
	5	Alte repartizări prevăzute de lege	31	
	6	Profitul contabil rămas după deducerea sumelor de la Rd. 27, 28, 29, 30, 31 (Rd. 32= Rd.26-(Rd.27 la Rd. 31)>= 0)	32	
	7	Participarea salariaților la profit în limita a 10% din profitul net, dar nu mai mult de nivelul unui salariu de bază mediu lunar realizat la nivelul operatorului economic în exercițiul financiar de referință	33	
	8	Minimum 50% vărsăminte la bugetul de stat sau local în cazul regiilor autonome ori dividende convenite acționarilor, în cazul societăților/ companiilor naționale și societăților cu capital integral sau majoritar de stat, din care:	34	
	a)	- dividende convenite bugetului de stat	35	
	b)	- dividende convenite bugetului local	36	
	c)	- dividende convenite altor acționari	37	
	9	Profitul nerepartizat pe destinațiile prevăzute la Rd.33 - Rd.34 se repartizează la alte rezerve și constituie sursă proprie de finanțare	38	
VI		VENITURI DIN FONDURI EUROPENE	39	
VII		CHELTUIELI ELIGIBILE DIN FONDURI EUROPENE, din care	40	
	a)	cheltuieli materiale	41	
	b)	cheltuieli cu salariile	42	
	c)	cheltuieli privind prestarile de servicii	43	
	d)	cheltuieli cu reclama si publicitate	44	
	e)	alte cheltuieli	45	
VIII		SURSE DE FINANȚARE A INVESTIȚIILOR, din care:	46	205.550,15
	1	Alocații de la buget	47	
		alocații bugetare aferente plății angajamentelor din anii anteriori	48	
IX		CHELTUIELI PENTRU INVESTIȚII	49	205.550,15
X		DATE DE FUNDAMENTARE		
	1	Nr. de personal prognozat la finele anului (conf. IFRS)	50	1.233
	2	Nr.mediu de salariați total (conf. IFRS)	51	1.607
	3	Câștigul mediu lunar pe salariat (lei/persoană) determinat pe baza cheltuielilor de natură salarială *) (conf. IFRS)	52	7.282,92
	4	Câștigul mediu lunar pe salariat (lei/persoană) determinat pe baza cheltuielilor de natură salarială, recalculat cf. Legii anuale a bugetului de stat **)	53	7.282,92
	5	Productivitatea muncii în unități valorice pe total personal mediu (mii lei/persoană) (rd. 2/rd.51)	54	567,85
	6	Productivitatea muncii în unități valorice pe total personal mediu recalculata cf. Legii anuale a bugetului de stat	55	567,85

		INDICATORI	Nr. rd.	Propuneri an curent (2020)
0	1	2	3	4
	7	Productivitatea muncii în unități fizice pe total personal mediu (cantitate produse finite/ persoană)	56	
	8	Cheltuieli totale la 1000 lei venituri totale (Rd. 57= (Rd.6/Rd.1)x1000)	57	1.310,96
	9	Plăți restante	58	48.500,00
	10	Creanțe restante	59	2.000,00

*) Rd.52 = Rd.151 din Anexa de fundamentare nr. 2

***) Rd.53 = Rd.152 din Anexa de fundamentare nr. 2 (Nu se aplică Ordonanța Guvernului nr. 26/2013.)

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII

O R D I N

privind acordarea acreditării pentru nivelul de învățământ „postliceal”, domeniul „sănătate și asistență pedagogică”, calificarea profesională „asistent medical de farmacie” din cadrul unității de învățământ preuniversitar particular Școala Postliceală Sanitară „Carol Davila” din municipiul Târgu Jiu

Având în vedere prevederile art. 24 alin. (3) lit. c) și d) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației, aprobată cu modificări prin Legea nr. 87/2006, cu modificările și completările ulterioare,

luând în considerare dispozițiile Hotărârii Guvernului nr. 22/2007 pentru aprobarea Metodologiei de evaluare instituțională în vederea autorizării, acreditării și evaluării periodice a organizațiilor furnizoare de educație,

având în vedere prevederile Hotărârii Guvernului nr. 21/2007 privind aprobarea Standardelor de autorizare de funcționare provizorie a unităților de învățământ preuniversitar, precum și a Standardelor de acreditare și de evaluare periodică a unităților de învățământ preuniversitar,

ținând cont de dispozițiile Hotărârii Guvernului nr. 844/2002 privind aprobarea nomenclatoarelor calificărilor profesionale pentru care se asigură pregătirea prin învățământul preuniversitar, precum și durata de școlarizare, cu modificările și completările ulterioare,

având în vedere prevederile Hotărârii Guvernului nr. 918/2013 privind aprobarea Cadrului național al calificărilor, cu modificările și completările ulterioare,

ținând cont de dispozițiile Ordinului ministrului educației naționale nr. 4.035/2013*) privind acordarea autorizării de funcționare provizorie pentru nivelul de învățământ „postliceal”, domeniul „sănătate și asistență pedagogică”, calificările profesionale „asistent medical de farmacie”, „asistent medical de laborator”, „asistent medical de radiologie”, „asistent medical balneofiziokinetoterapie și recuperare” din cadrul unității de învățământ preuniversitar particular Școala Postliceală Sanitară „Carol Davila” din municipiul Târgu Jiu,

luând în considerare Hotărârea Consiliului Agenției Române de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar nr. 3 din 6.05.2020 privind propunerea de acordare a acreditării pentru unitățile de învățământ preuniversitar particular evaluate în perioada 13 februarie—6 martie 2020,

în temeiul art. 15 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 24/2020 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației și Cercetării,

ministrul educației și cercetării emite prezentul ordin.

Art. 1. — Se acordă acreditarea pentru nivelul de învățământ „postliceal” (nivel 3 avansat, conform Hotărârii Guvernului nr. 844/2002 privind aprobarea nomenclatoarelor calificărilor profesionale pentru care se asigură pregătirea prin învățământul preuniversitar, precum și durata de școlarizare, cu modificările și completările ulterioare, respectiv nivel 5, conform Hotărârii

Guvernului nr. 918/2013 privind aprobarea Cadrului național al calificărilor, cu modificările și completările ulterioare), domeniul „sănătate și asistență pedagogică”, calificarea profesională „asistent medical de farmacie”, limba de predare „română”, forma de învățământ „cu frecvență (zi)”, din cadrul unității de învățământ preuniversitar particular Școala Postliceală Sanitară

*) Ordinul ministrului educației naționale nr. 4.035/2013 nu a fost publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I.

„Carol Davila”, cu sediul în municipiul Târgu Jiu, strada Islaz nr. 2, județul Gorj, cod de identificare fiscală 5374510, începând cu anul școlar 2020—2021, conform anexei care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Unitatea de învățământ preuniversitar particular Școala Postliceală Sanitară „Carol Davila” din municipiul Târgu Jiu, acreditată potrivit dispozițiilor art. 1 din prezentul ordin, este persoană juridică de drept privat și de interes public, parte a sistemului național de învățământ, și beneficiază de toate drepturile și obligațiile prevăzute de lege.

Art. 3. — Unitatea de învățământ preuniversitar particular Școala Postliceală Sanitară „Carol Davila” din municipiul Târgu Jiu are obligația de a solicita evaluarea externă periodică în termen de maximum 5 ani de la obținerea acreditării, dar nu mai târziu de anul școlar 2024—2025.

Art. 4. — Personalul didactic, didactic auxiliar și personalul nedidactic, angajat conform prevederilor legii la nivelul de învățământ „postliceal”, domeniul „sănătate și asistență pedagogică”, calificarea profesională „asistent medical de farmacie”, autorizate, se preiau la nivelul de învățământ „postliceal”, domeniul „sănătate și asistență pedagogică”, calificarea profesională „asistent medical de farmacie”, acreditate în cadrul unității de învățământ preuniversitar particular Școala Postliceală Sanitară „Carol Davila” din municipiul Târgu Jiu.

Art. 5. — (1) Unitatea de învățământ preuniversitar particular Școala Postliceală Sanitară „Carol Davila” din municipiul Târgu Jiu dispune de patrimoniu propriu, care nu poate fi înstrăinat sau diminuat și va fi utilizat numai în interesul învățământului.

(2) În cazul desființării, dizolvării sau lichidării, patrimoniul unității de învățământ preuniversitar particular acreditate Școala Postliceală Sanitară „Carol Davila” din municipiul Târgu Jiu revine fondatorilor.

Art. 6. — Unitatea de învățământ preuniversitar particular Școala Postliceală Sanitară „Carol Davila” din municipiul Târgu Jiu este monitorizată și controlată periodic de către Ministerul Educației și Cercetării și Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar, în colaborare cu Inspectoratul Școlar Județean Gorj, în vederea verificării respectării standardelor care au stat la baza acreditării.

Art. 7. — Asociația Femeilor Gorjene din municipiul Târgu Jiu, unitatea de învățământ preuniversitar particular acreditată Școala Postliceală Sanitară „Carol Davila” din municipiul Târgu Jiu, Direcția generală învățământ preuniversitar din Ministerul Educației și Cercetării, Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar, respectiv Inspectoratul Școlar Județean Gorj vor duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 8. — Prezentul ordin intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul educației și cercetării,
Cristina Monica Anisie

București, 9 iunie 2020.
Nr. 4.471.

ANEXĂ

Județul Gorj

Nr. crt.	Denumirea unității de învățământ	Nr. și data Ordinului ministrului/ Decizia Inspectoratului școlar județean de autorizare	Hotărârea ARACIP de evaluare/data	Denumirea persoanei juridice inițitoare	Adresa unității de învățământ, tel./fax, e-mail	Nivelul de învățământ/ Nivelul de calificare	Profilul/ Domeniul	Domeniul pregătirii de bază	Calificarea profesională/ Specializarea	Limba de predare	Forma de învățământ	Nr. de clase școlarizate/ număr de elevi
1.	Școala Postliceală Sanitară „Carol Davila”	4.035/28.06.2013	5/26.02.2020	Asociația Femeilor Gorjene din municipiul Târgu Jiu	Municipiul Târgu Jiu, str. Islaz nr. 2, tel.: 0253/219286	Postliceal/Nivel 3 avansat (conform Hotărârii Guvernului nr. 844/2002, cu modificările și completările ulterioare) Nivel 5 (conform Hotărârii Guvernului nr. 918/2013, cu modificările și completările ulterioare)	Sănătate și asistență pedagogică		Asistent medical de farmacie	Română	Cu frecvență (zi)	3/74
Capacitate maximă de școlarizare*) — 13 formațiuni de studiu/1 schimb (maximum 13 formațiuni de studiu/schimbul 2)												

*) Capacitatea de școlarizare reprezintă numărul maxim de formațiuni de studiu care pot fi școlarizate în două schimburi în sălile de clasă și cabinete (excluzând laboratoare, ateliere) la nivelul unității de învățământ.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 36

din 4 mai 2020

Dosar nr. 434/1/2020

Laura-Mihaela Ivanovici — președintele Secției I civile —
președintele completului
Lavinia Dascălu — judecător la Secția I civilă
Sorinela Alina Macavei — judecător la Secția I civilă
Beatrice Ioana Nestor — judecător la Secția I civilă
Elena Carmen Popoiag — judecător la Secția I civilă
Simona Lala Cristescu — judecător la Secția I civilă
Mirela Vișan — judecător la Secția I civilă
Georgeta Stegaru — judecător la Secția I civilă
Bianca Elena Țăndărescu — judecător la Secția I civilă

1. Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept ce formează obiectul Dosarului nr. 434/1/2020 a fost constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (6) din Codul de procedură civilă raportat la art. XIX din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, cu modificările ulterioare (*Legea nr. 2/2013*), și ale art. 36 alin. (2) lit. a) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat (*Regulamentul*).

2. Ședința este prezidată de doamna judecător Laura-Mihaela Ivanovici, președintele Secției I civile a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. La ședința de judecată participă doamna Elena Adriana Stamatescu, magistrat-asistent, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 38 din Regulament.

4. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a luat în examinare sesizarea formulată de Tribunalul Maramureș — Secția I civilă, în Dosarul nr. 7.581/182/2017, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

5. Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că la dosar s-a depus raportul întocmit de judecătorul-raportor, ce a fost comunicat părților, în conformitate cu dispozițiile art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă; apelanta-pârâtă Comisia locală de fond funciar Baia Mare a depus, prin consilier juridic, un punct de vedere asupra chestiunii de drept.

6. În urma deliberărilor, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept rămâne în pronunțare asupra sesizării privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

7. Tribunalul Maramureș — Secția I civilă a dispus, prin încheierea din 7 noiembrie 2019, în Dosarul nr. 7.581/182/2017, aflat pe rolul acestei instanțe, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept: *formularea cererii de eliberare a titlului de proprietate întemeiată pe dispozițiile art. 27 alin. (2¹) corelate cu cele ale art. 11 alin. (2¹) din Legea fondului funciar*

nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare (Legea nr. 18/1991), este supusă sau nu unui termen?

8. Sesizarea a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție la data de 13 februarie 2020 cu nr. 434/1/2020, termenul de judecată fiind stabilit la 4 mai 2020.

II. Norma de drept intern ce formează obiectul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la pronunțarea unei hotărâri prealabile

9. *Legea fondului funciar nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare*

Art. 8. — „(1) Stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor care se găsesc în patrimoniul cooperativelor agricole de producție se face în condițiile prezentei legi, prin reconstituirea dreptului de proprietate sau constituirea acestui drept.

(2) De prevederile legii beneficiază membrii cooperatori care au adus pământ în cooperativa agricolă de producție sau cărora li s-a preluat în orice mod teren de către aceasta, precum și, în condițiile legii civile, moștenitorii acestora, membrii cooperatori care nu au adus pământ în cooperativă și alte persoane anume stabilite. (...)”

Art. 11. — „(...) (2¹) Terenurile preluate abuziv de cooperativele agricole de producție de la persoanele fizice, fără înscriere în cooperativele agricole de producție sau de către stat, fără niciun titlu, revin de drept proprietarilor care au solicitat reconstituirea dreptului de proprietate, pe vechile amplasamente, dacă acestea nu au fost atribuite legal altor persoane. (...)”

(4) Cererea de stabilire a dreptului de proprietate se depune și se înregistrează la primărie în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi.”

Art. 27. — „(...) (2¹) Proprietarii sau moștenitorii acestora care nu s-au înscris în cooperativa agricolă de producție, nu au predat sau nu li s-au preluat la stat terenurile prin acte translativ de proprietate vor putea cere prefectului, prin comisiile de fond funciar, titluri de proprietate conform prezentei legi. Acestor categorii de proprietari și moștenitori le sunt aplicabile numai prevederile art. 64 (...)”.

Art. 64. — „(1) În cazul în care comisia locală refuză înmânarea titlului de proprietate emis de comisia județeană sau punerea efectivă în posesie, persoana nemulțumită poate face plângere la instanța în a cărei rază teritorială este situat terenul.

(2) Dacă instanța admite plângerea, primarul va fi obligat să execute de îndată înmânarea titlului de proprietate sau, după caz, punerea efectivă în posesie, sub sancțiunea plății de penalități în condițiile prevăzute la art. 894 din Codul de procedură civilă.

(3) Dispozițiile art. 53 alin. (2) se aplică în mod corespunzător.”

Art. 53. — „(...) (2) Împotriva hotărârii comisiei județene se poate face plângere la judecătoria în a cărei rază teritorială este situat terenul, în termen de 30 de zile de la comunicare.”

III. Expunerea succintă a procesului

10. Prin Sentința civilă nr. 8.318 din 18 septembrie 2018, pronunțată de Judecătoria Baia Mare, s-a admis acțiunea formulată de reclamanții A, B, C și D în contradictoriu cu părțile Comisia locală de fond funciar Baia Mare și Comisia județeană pentru stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor Maramureș și, în consecință, s-a dispus: anularea adreselor nr. xxxxx din 15 noiembrie 2016, nr. xxxxx din 26 iunie 2017 și nr. xxxxx din 18 iulie 2017 emise de Comisia locală de fond funciar Baia Mare; obligarea Comisiei locale să soluționeze pe fond cererea de reconstituire a dreptului de proprietate formulată de reclamanți, în sensul emiterii unei propuneri de validare sau invalidare pe care să o înainteze Comisiei județene pentru stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor Maramureș, cu întreaga documentație; obligarea acesteia din urmă să emită o hotărâre de validare sau invalidare a propunerii Comisiei locale.

11. Împotriva acestei sentințe a declarat apel pârâta Comisia locală de fond funciar Baia Mare, prin primar, care a solicitat admiterea apelului și modificarea hotărârii în sensul respingerii acțiunii introductive.

12. În motivarea apelului a susținut că hotărârea atacată este netemeinică și nelegală, prin nesocotirea prevederilor legilor fondului funciar, întrucât reclamanții au formulat la data de 16 septembrie 2016 cerere de reconstituire *ope legis* a dreptului de proprietate, după autorii lor, asupra unor suprafețe de teren situate în Baia Mare. Cererea a fost respinsă, motivat de faptul că este depusă în afara termenelor prevăzute de legile fondului funciar.

13. Instanța de fond, apreciind că această cerere poate fi depusă oricând, a adăugat la lege, ceea ce nu este permis.

14. Invocând dispozițiile art. 11 alin. (4) din Legea nr. 18/1991, avute în vedere și de intimații-reclamanți prin răspunsul la întâmpinare, apelanta-pârâtă a apreciat că o cerere de stabilire a dreptului de proprietate se depune și se înregistrează la primărie în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a acestei legi.

15. Potrivit prevederilor Legii nr. 18/1991, reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și cu vegetație forestieră se face numai în baza unei cereri, care se depune la sediul primăriei din localitatea în a cărei rază teritorială se află terenul pentru care urmează fi reconstituit dreptul de proprietate. Același act normativ stabilește și un termen-limită până la care poate fi depusă această cerere, sub sancțiunea decăderii. Termenul a fost prelungit succesiv, ultimul fiind cel instituit prin Legea nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 247/2005*), mai exact, potrivit art. 33 din Legea nr. 1/2000 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și celor forestiere, solicitate potrivit prevederilor Legii fondului funciar nr. 18/1991 și ale Legii nr. 169/1997, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 1/2000*), modificată prin titlul VI din Legea nr. 247/2005: „Pot cere reconstituirea dreptului de proprietate și foștii proprietari cărora li s-au respins cererile sau li s-au modificat ori anulat adevărurile de proprietate, procesele-verbale de punere în posesie sau titlurile de proprietate, prin nesocotirea prevederilor art. III din Legea nr. 169/1997. Cererile de reconstituire a dreptului de proprietate se consideră a fi depuse în termen chiar dacă acestea au fost depuse la alte comisii decât cele competente potrivit legii; aceste comisii vor trimite cererile, din oficiu, comisiilor competente, înștiințând despre acest lucru și persoanele îndreptățite. Persoanele fizice și persoanele juridice care nu au depus în termenele prevăzute de Legea nr. 169/1997 și de prezenta lege cereri pentru reconstituirea dreptului de

proprietate sau, după caz, actele doveditoare pot formula astfel de cereri până la data de 30 noiembrie 2005 inclusiv (...).”

16. Prin urmare, pentru a beneficia de caracterul reparatoriu al Legii nr. 18/1991, era imperativ ca petenții să depună cererea de reconstituire în termenul prevăzut de lege. Neprocedând astfel și având în vedere că, potrivit dovezii depuse de către petenți, aceștia au înregistrat cererea la data de 16 septembrie 2016, se impune admiterea excepției tardivității formulării cererii, cu consecința respingerii acesteia ca tardiv formulată.

17. Intimații-reclamanți au formulat întâmpinare, prin care au susținut că excepția tardivității depunerii cererii de reconstituire a dreptului de proprietate este neîntemeiată, întrucât cererea lor a fost fundamentată pe prevederile art. 11 alin. (2¹) din Legea nr. 18/1991, terenurile autorilor lor fiind preluate în mod abuziv de Cooperativa Agricolă de Producție Y, fără înscrierea celor doi ca membri cooperatori. Acest articol stipulează că terenurile preluate abuziv de cooperativele agricole de producție de la persoanele fizice, fără înscriere în cooperativele agricole de producție, sau de către stat, fără niciun titlu, revin de drept proprietarilor care au solicitat reconstituirea dreptului de proprietate, pe vechile amplasamente, dacă acestea nu au fost atribuite legal altor persoane.

18. Formularea „revin de drept” proprietarilor care au solicitat reconstituirea se explică prin aceea că, dată fiind modalitatea de preluare a terenului, fără niciun titlu, aceștia nu au pierdut niciodată proprietatea asupra terenului.

19. Prin urmare, este un caz de reconstituire *ope legis* a dreptului de proprietate, cu condiția ca terenul să nu fi fost atribuit în mod legal altor persoane, iar titlul de proprietate se va emite de către prefect, la propunerea comisiei locale de fond funciar, conform art. 27 alin. (2¹) din Legea nr. 18/1991.

20. Intimații au mai arătat că legiuitorul a mai prevăzut în Legea nr. 18/1991 și alte situații de (re)constituire *ope legis* a dreptului de proprietate, respectiv în art. 23 și 24. Atât timp cât dreptul de proprietate este consacrat de lege, concluzia firească este aceea că dreptul este recunoscut chiar și în lipsa unui titlu de proprietate sau în lipsa formulării unei cereri de reconstituire sau de constituire a dreptului de proprietate. Mai exact, în cazul formulării unei cereri de (re)constituire în temeiul art. 23—24 din Legea nr. 18/1991, aceasta nu este supusă termenelor de decădere prevăzute de legile fondului funciar, dreptul de proprietate asupra terenurilor aferente caselor de locuit și anexelor gospodărești fiind pe deplin recunoscut în favoarea persoanelor îndreptățite, fără vreo manifestare de voință a acestora în sensul formulării unei cereri de (re)constituire.

21. Prin urmare, în cazul formulării unei cereri de reconstituire în temeiul art. 11 alin. (2¹) coroborat cu art. 27 alin. (2¹) din Legea nr. 18/1991, cererea de reconstituire a dreptului de proprietate are caracter facultativ, nefiind supusă termenelor de decădere din legile fondului funciar, adică putând fi formulată oricând, acestor categorii de persoane urmând a li se aplica doar prevederile art. 64 din lege, nu și prevederile legale referitoare la obligativitatea depunerii cererii de reconstituire în termenul legal, sub sancțiunea decăderii, respectiv art. 9 alin. (3), termen prelungit succesiv prin Legea nr. 169/1997 pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 169/1997*), *Legea nr. 1/2000* și *Legea nr. 247/2005*.

22. La termenul de judecată din 26 septembrie 2019, instanța a pus în discuție, raportat la prevederile art. 519 din Codul de procedură civilă, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru interpretarea prevederilor art. 27 alin. (2¹) și art. 11 alin. (2¹) din Legea nr. 18/1991, respectiv dacă cererile de

eliberare a titlului de proprietate întemeiate pe aceste dispoziții legale pot fi formulate oricând sau trebuie formulate în termenul de decădere prevăzut de legea specială.

23. Prin Încheierea din 7 noiembrie 2019, sesizarea a fost considerată admisibilă și, în temeiul dispozițiilor art. 520 alin. (2) din Codul de procedură civilă, s-a dispus suspendarea judecării.

IV. Motivele reținute de titularul sesizării care susțin admisibilitatea procedurii

24. Instanța de trimitere, procedând la analiza condițiilor de admisibilitate prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă pentru declanșarea procedurii pronunțării de către Înalta Curte de Casație și Justiție a unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, a apreciat că acestea sunt întrunite cumulativ, după cum urmează:

25. Litigiul aflat pe rolul Tribunalului Maramureș — Secția I civilă este unul în materia fondului funciar, în privința căruia sunt incidente dispozițiile art. 7 alin. (2) din Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 76/2012*), cu referire la art. 1 și 5 din titlul XIII al Legii nr. 247/2005.

26. Tribunalul Maramureș — Secția I civilă trebuie să tranșeze definitiv solicitarea reclamanților de anulare a unor adrese emise de comisia locală de fond funciar prin care li s-a respins ca tardivă cererea de reconstituire a dreptului de proprietate asupra unor suprafețe de teren agricol, cerere formulată la data de 16 septembrie 2016, în temeiul art. 11 alin. (2¹) și art. 27 alin. (2¹) din Legea nr. 18/1991.

27. Prin apelul formulat s-a criticat modul de soluționare de către prima instanță a excepției tardivității cererii reclamanților de reconstituire a dreptului de proprietate. Astfel, modul de soluționare a excepției de tardivitate, determinat de maniera de interpretare a textelor de lege apreciate ca fiind incidente, reprezintă o chestiune de lămurirea căreia depinde soluționarea pe fond a cauzei, deoarece poate conduce la punerea în discuție a fondului dreptului dedus judecării.

28. Problema de drept enunțată este nouă, deoarece, prin consultarea jurisprudenței, s-a constatat că asupra acestei probleme instanța nu a statuat printr-o altă hotărâre, astfel cum rezultă din extrasul de pe portalul Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

29. Problema de drept nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, conform evidențelor Înaltei Curți de Casație și Justiție consultate la data de 26 septembrie 2019.

V. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

30. La data de 18 octombrie 2019, intimata Comisia județeană pentru stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor Maramureș și-a exprimat punctul de vedere cu privire la sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, apreciind că art. 27 alin. (2¹) din Legea nr. 18/1991 se referă la terenurile din zona necooperativizată care n-au fost preluate de stat, cărora le sunt aplicabile numai prevederile art. 64 din lege.

31. Art. 11 alin. (2¹) din Legea nr. 18/1991 se referă la terenurile din zona cooperativizată preluate abuziv de cooperativa agricolă de producție, fără înscriere în cooperativă, sau de stat, fără niciun titlu.

32. Pentru o practică judiciară uniformă, intimata consideră utilă sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în ceea ce privește interpretarea dispozițiilor art. 27 alin. (2¹) și art. 11 alin. (2¹) din Legea nr. 18/1991.

33. La data de 24 octombrie 2019, intimații-reclamanți și-au exprimat punctul de vedere, învederând că nu sunt îndeplinite

cumulativ condițiile prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă.

34. Conform prevederilor acestui text de lege, chestiunea de drept de a cărei interpretare depinde soluționarea pe fond a cauzei trebuie să fie nouă, or dispozițiile cu privire la care se dorește sesizarea instanței supreme au fost introduse în Legea nr. 18/1991 de peste 15 ani, prin titlul IV art. I pct. 2 din Legea nr. 247/2005, iar noțiunea de noutate a chestiunii de drept nu se referă la noutatea ei pentru completul de judecată investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, ci la noutatea ei în plan jurisprudențial și doctrinar. Chiar dacă celelalte condiții prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă sunt îndeplinite, în absența noutății chestiunii de drept nu este admisibilă sesizarea instanței supreme pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

35. Dacă instanța de apel va aprecia că sunt îndeplinite cumulativ condițiile prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă, intimații-reclamanți sunt de părere că, prin coroborarea prevederilor art. 11 alin. (2¹) cu art. 27 alin. (2¹) din Legea nr. 18/1991, cererile de eliberare a titlurilor de proprietate întemeiate pe aceste prevederi pot fi formulate oricând. Mai mult, cererea de reconstituire a dreptului de proprietate are caracter facultativ.

36. După comunicarea raportului, conform dispozițiilor art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, apelanta-pârâtă Comisia locală de fond funciar Baia Mare a depus, prin consilier juridic, un punct de vedere asupra chestiunii de drept, prin care a apreciat că sesizarea este admisibilă și că formularea cererii de reconstituire a dreptului de proprietate, întemeiată pe dispozițiile art. 11 alin. (2¹) coroborate cu cele ale art. 27 alin. (2¹) din Legea nr. 18/1991, este și trebuie să fie supusă termenului prevăzut de art. 11 alin. (4).

VI. Punctul de vedere al completului de judecată care a formulat sesizarea cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

37. Completul de judecată investit cu soluționarea apelului în Dosarul nr. 7.581/182/2017 a reținut că alineatele (2¹) s-au introdus în cuprinsul articolelor 11 și 27 din Legea nr. 18/1991 prin art. I pct. 2 și 8 din titlul IV al Legii nr. 247/2005, denumit „Modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991”. În opinia instanței, aceste dispoziții legale trebuie interpretate coroborat, referindu-se la aceleași categorii de persoane, pe de o parte, la persoanele fizice care nu s-au înscris în cooperativa agricolă de producție (deci nu au devenit membri cooperatori) și, cu toate acestea, terenurile le-au fost preluate de cooperativa agricolă de producție, respectiv la persoanele care nu au predat sau cărora nu li s-au preluat la stat terenurile prin acte translativ de proprietate.

38. Este fără echivoc faptul că, pentru a beneficia de reconstituirea dreptului de proprietate, este necesară formularea unei cereri, art. 11 alin. (2¹) din Legea nr. 18/1991 referindu-se la proprietarii care au solicitat reconstituirea dreptului de proprietate pe vechile amplasamente, iar art. 27 alin. (2¹) din aceeași lege, la cererea adresată prefectului, prin comisia de fond funciar.

39. Nu rezultă cu claritate însă dacă cererea de reconstituire trebuie introdusă într-un anumit termen, iar, în caz afirmativ, care este acest termen și de la ce dată începe să curgă.

40. Utilizarea în cuprinsul art. 11 alin. (2¹) din Legea nr. 18/1991 a formulării „revin de drept proprietarilor care au solicitat reconstituirea dreptului de proprietate, pe vechile amplasamente” ar putea conduce la concluzia (susținută și de reclamanți) că este vorba despre un nou caz de reconstituire *ope legis* a dreptului de proprietate și, ca atare, cererea de

reconstituire a dreptului de proprietate în temeiul art. 11 alin. (2¹), cu consecința obținerii titlului de proprietate corespunzător art. 27 alin. (2¹) din Legea nr. 18/1991, ar putea fi formulată oricând, nefiind supusă vreunui termen, întrucât, dată fiind modalitatea de preluare a terenului — fără niciun titlu —, categoriile de persoane vizate de ipoteza alin. (2¹) al art. 11 din Legea nr. 18/1991 nu au pierdut niciodată proprietatea asupra terenului.

41. Însă reconstituirea dreptului de proprietate în favoarea persoanelor ale căror terenuri au fost preluate abuziv de cooperativele agricole de producție, fără să se fi înscris în aceste cooperative (deci fără a deveni membri cooperatori), a fost reglementată și anterior apariției Legii nr. 247/2005, pentru terenurile din extravilan, în cuprinsul art. 15 alin. (2) cu raportare la art. 15 alin. (1) din Legea nr. 18/1991, iar pentru terenurile intravilane, în art. 23 alin. (4) raportat la art. 23 alin. (1) din Legea nr. 18/1991, respectiv în art. 25 alin. (1) din lege.

42. De asemenea, stabilirea dreptului de proprietate prin reconstituire, în cazul persoanelor care nu au predat sau cărora nu li s-au preluat la stat terenurile prin acte translative de proprietate, a fost reglementată prin art. 36 alin. (5) din Legea nr. 18/1991, republicată în temeiul art. VII din Legea nr. 169/1997, și prin art. 34 din Legea nr. 1/2000, în forma sa inițială.

43. Așadar, mai înainte de modificările și completările aduse prin Legea nr. 247/2005, Legea nr. 18/1991 și Legea nr. 1/2000 au recunoscut calitatea de persoane îndreptățite la reconstituire atât persoanelor care nu au dobândit calitatea de cooperatori, dar ale căror terenuri au trecut fără titlu în patrimoniul cooperativei, cât și persoanelor cărora li s-au preluat terenuri de către stat fără acte translative de proprietate, fiind reglementate și condițiile în care opera reconstituirea pentru fiecare dintre situații (teren intravilan/extravilan, teren din patrimoniul cooperativei/teren proprietate de stat).

44. Or, față de reglementările existente în cuprinsul Legii nr. 18/1991 și al Legii nr. 1/2000, vizând reconstituirea dreptului de proprietate în favoarea aceluiași categorii de foști proprietari deposedați abuziv și aceluiași categorii de terenuri, este improbabil ca legiuitorul să fi urmărit, prin dispozițiile art. 11 alin. (2¹) din Legea nr. 18/1991, instituirea unui nou caz de reconstituire a dreptului de proprietate, deoarece, potrivit normelor de tehnică legislativă, în procesul de legiferare trebuie evitate paralelismele.

45. În opinia instanței de trimitere, formularea „revin de drept” din cuprinsul art. 11 alin. (2¹) din Legea nr. 18/1991 ar putea fi asociată sintagmei „pe vechile amplasamente” și interpretată ca instituind imperativul restituirii terenurilor pe vechile amplasamente, pentru aceste categorii de proprietari, inclusiv pentru terenurile din extravilan, dacă nu au fost legal atribuite altor persoane.

46. Totodată, s-ar explica și utilizarea de către legiuitor în textul art. 11 alin. (2¹) din Legea nr. 18/1991 a timpului trecut, modul perfect compus, al verbului „a solicita” (care indică o acțiune realizată și terminată în trecut), referindu-se la „proprietarii care au solicitat reconstituirea dreptului de proprietate”. Folosirea verbului „a solicita” la modul perfect compus exclude ipoteza instituirii unui nou caz de reconstituire a dreptului de proprietate ai cărui beneficiari ar putea formula oricând o asemenea cerere.

47. Apoi, din interpretarea sistematică a dispozițiilor art. 11 din Legea nr. 18/1991, având în vedere normele de tehnică legislativă, rezultă că dispozițiile art. 11 alin. (4) din Legea nr. 18/1991 se aplică și solicitării de reconstituire a dreptului de proprietate prevăzute de art. 11 alin. (2¹) din Legea nr. 18/1991.

48. Termenul statuat de art. 11 alin. (4) din Legea nr. 18/1991 este un termen imperativ în care se impunea a fi depusă cererea de stabilire a dreptului de proprietate, fapt atestat pe deplin prin aceea că norma menționată conține o trimitere generală la cererea de stabilire a dreptului de proprietate, fără a distinge între categoriile de persoane îndreptățite, beneficiare ale prevederilor Legii nr. 18/1991. Ulterior, art. IV alin. (1) din Legea nr. 169/1997, apoi art. 33 din Legea nr. 1/2000 au prevăzut noi termene de depunere a cererilor de reconstituire.

49. Din expunerea de motive a inițiatorului Legii nr. 247/2005 rezultă că la întocmirea proiectului de act normativ, în privința legilor proprietății, s-au urmărit eliminarea caracterului aleatoriu al restituirii pe vechiul amplasament, considerat sursa celor mai mari abuzuri în reconstituirea proprietății funciare private, și finalizarea reconstituirii dreptului de proprietate. În acest scop, printre principalele modificări propuse a fi aduse Legii nr. 18/1991 și Legii nr. 1/2000, inițiatorul proiectului de lege a indicat: consacrarea regulii vechiului amplasament al terenurilor cu respectarea atribuirii lor în proprietate legate de perioada anterioară, simplificarea condițiilor de reconstituire a dreptului de proprietate și accelerarea emiterii titlurilor și a punerii în posesie.

50. Din această perspectivă, dispozițiile art. 27 alin. (2¹) din Legea nr. 18/1991 referitoare la punerea în posesie și eliberarea titlurilor de proprietate celor îndreptățiți pot fi interpretate în sensul simplificării procedurii de eliberare a titlului de proprietate pe vechile amplasamente, în favoarea proprietarilor sau moștenitorilor acestora care nu s-au înscris în cooperativa agricolă de producție, nu au predat sau nu li s-au preluat la stat terenurile prin acte translative de proprietate, dar care au solicitat reconstituirea dreptului de proprietate în termenele imperative prevăzute de art. 10 alin. (4) din Legea nr. 18/1991 [devenit art. 11 alin. (4) după republicare], art. 4 din Legea nr. 169/1997, respectiv art. 33 din Legea nr. 1/2000.

51. În acest sens a invocat și considerentele reținute de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 1.285 din 2 decembrie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 106 din 20 februarie 2009.

52. În concluzie, tribunalul a apreciat că modificarea adusă prin Legea nr. 247/2005 art. 11 din Legea nr. 18/1991, prin introducerea alin. (2¹), a vizat instituirea obligativității restituirii pe vechiul amplasament (dacă acesta nu era legal atribuit altor persoane) în favoarea proprietarilor sau moștenitorilor acestora care nu s-au înscris în cooperativa agricolă de producție, nu au predat sau nu li s-au preluat la stat terenurile prin acte translative de proprietate, ultimul termen de introducere a cererilor de reconstituire a dreptului de proprietate fiind cel prevăzut de art. 33 alin. (1) din Legea nr. 1/2000, astfel cum a fost modificat prin titlul VI art. I pct. 37 din Legea nr. 247/2005, adică până la data de 30 noiembrie 2005 inclusiv.

VII. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

53. La solicitarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, instanțele naționale au comunicat o singură hotărâre judecătorească relevantă, însă au transmis puncte de vedere teoretice divergente ale magistraților.

54. Astfel, o parte a instanțelor a apreciat că cererea de eliberare a titlului de proprietate, întemeiată pe dispozițiile alin. 27 alin. (2¹) și art. 11 alin. (2¹) din Legea nr. 18/1991, nu este supusă unui termen.

55. În argumentarea acestui punct de vedere s-a arătat că prevederile legale în discuție fac referire la o categorie specială de terenuri, respectiv acelea cu privire la care nu există un titlu justificativ valabil (potrivit normelor de la acel moment) de trecere a lor în patrimoniul cooperativelor agricole sau în

proprietatea statului. Aceste terenuri reprezintă o categorie specială, cu norme derogatorii față de terenurile cu privire la care proprietarii s-au înscris în cooperative agricole sau au fost preluate de stat în baza unui titlu translativ de proprietate emis în conformitate cu legile în vigoare. Ele au fost preluate în mod abuziv de la proprietari, prin mijloace faptice sau prin mijloace nelegale, neexistând un transfer legal al dreptului de proprietate. Cu privire la aceste terenuri, legea are în vedere faptul că fostul proprietar nu a pierdut în mod legal dreptul de proprietate. Ținând seama de aceste particularități, art. 11 alin. (2¹) prevede că terenurile revin de drept proprietarilor care au solicitat reconstituirea dreptului de proprietate, pe vechile amplasamente, dacă nu au fost atribuite legal altor persoane. Or, aceasta exclude de la aplicare termenul stabilit de art. 11 alin. (4), prorogat prin dispoziții legale subsecvente. Titlul de proprietate astfel emis, potrivit art. 27 alin. (2¹), are un caracter recognitiv, având în vedere că terenurile nu au ieșit în mod legal din patrimoniul persoanelor fizice. Un argument în plus îl constituie prevederile art. 27 alin. (2¹) teza finală, care prevăd că acestor categorii de proprietari și moștenitorilor lor le sunt aplicabile numai prevederile art. 64. *Per a contrario*, nu le sunt aplicabile dispozițiile referitoare la termenul în care poate fi formulată cererea de reconstituire. Astfel, în aceste cazuri, cererea nu este supusă unui termen.

56. Alte instanțe au considerat că art. 11 alin. (4) din Legea nr. 18/1991 a introdus un termen imperativ, care a fost prelungit succesiv, ultima modificare intervenind prin Legea nr. 247/2005, respectiv până la data de 30 noiembrie 2005. Textul de lege include, în categoria beneficiarilor reconstituirii dreptului de proprietate pe vechiul amplasament, persoanele cărora li s-a preluat, în orice mod, teren de către cooperativa agricolă de producție sau moștenitorii acestora, însă beneficiul nu intervine *ope legis*, ci condiționat de formularea unei cereri în termenul reglementat de art. 11 alin. (4) din Legea nr. 18/1991.

57. Au fost invocate considerentele reținute de către Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul competent pentru dezlegarea unor chestiuni de drept prin Decizia nr. 19 din 20 martie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 249 din 11 aprilie 2017, paragrafele 53—62. Așadar, cererea de eliberare a titlului de proprietate întemeiată pe dispozițiile art. 11 alin. (2) din Legea fondului funciar nr. 18/1991 este condiționată de respectarea termenului de 30 noiembrie 2005 inclusiv.

58. S-a susținut și că sunt supuse termenului prevăzut de art. 11 alin. (4) din Legea nr. 18/1991 numai cererile de stabilire a dreptului de proprietate, nu și cererile de eliberare a titlului de proprietate, după ce acest drept a fost solicitat în termenul legal.

59. Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că la nivelul Secției Judiciare — Serviciul judiciar civil nu se verifică, în prezent, practica judiciară în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii în problema de drept ce formează obiectul sesizării.

VIII. Jurisprudența Curții Constituționale

60. Din verificările efectuate rezultă că instanța de contencios constituțional s-a pronunțat asupra constituționalității dispozițiilor art. 11 alin. (2¹) din Legea nr. 18/1991, respingând excepțiile invocate.

61. Concludentă în acest sens este Decizia nr. 1.285 din 2 decembrie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 106 din 20 februarie 2009, prin care Curtea Constituțională a reținut că: „Prevederile Legii nr. 18/1991 au ca scop reconstituirea sau constituirea dreptului de proprietate în favoarea foștilor cooperatori, a moștenitorilor acestora și a altor persoane care, la data intrării în vigoare a legii, nu aveau

calitatea de proprietari. Având în vedere obiectul de reglementare al legii — fondul funciar al României — și scopul declarat al acesteia — reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor preluate de cooperativele agricole de producție sau de către stat către foștii proprietari sau moștenitorii acestora —, reglementarea condițiilor în care operează aceasta, inclusiv sub aspectul persoanelor îndreptățite, constituie opțiunea legiuitorului, în acord cu politica economică a statului și cu finalitatea reparatorie a legii.

De aceea, dreptul moștenitorilor la reconstituirea dreptului de proprietate este în concordanță cu caracterul reparator al legii, prin repunerea în termen a celor cu vocație succesorală. Astfel, cererea depusă la comisia locală de fond funciar reprezintă condiția pentru repunerea de drept în termenul de acceptare a moștenirii, termen ce a fost prelungit prin art. III din titlul VI al Legii nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente.”

62. Asupra excepțiilor de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 27 alin. (2¹) din Legea nr. 18/1991, instanța de contencios s-a pronunțat, respingându-le ca inadmisibile, cu motivarea că nu poate modifica sau completa prevederea legală supusă controlului și nici nu se poate pronunța asupra modului de interpretare și aplicare a legii, ci numai asupra înțelesului său contrar Constituției (Decizia nr. 288 din 4 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 609 din 27 iulie 2017), ori că aceasta nu reprezintă veritabile critici de neconstituționalitate, ci vizează în fapt probleme de aplicare a legii ce țin de competența instanței de judecată, singura în măsură a aprecia cu privire la legalitatea actelor întocmite de instituțiile abilitate (Decizia nr. 587 din 4 mai 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 463 din 6 iulie 2010).

IX. Raportul asupra chestiunii de drept

63. Prin raportul întocmit în cauză, conform art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă, referitor la fondul sesizării, judecătorul-raportor a apreciat, mai întâi, că este necesară reformularea întrebării instanței de trimitere astfel: formularea cererii de reconstituire a dreptului de proprietate întemeiată pe dispozițiile art. 11 alin. (2¹) corelate cu cele ale art. 27 alin. (2¹) din Legea nr. 18/1991 este sau nu este supusă termenului prevăzut de art. 11 alin. (4) din Legea nr. 18/1991?

64. Ca urmare, a apreciat că formularea cererii de reconstituire a dreptului de proprietate, în condițiile arătate, este supusă termenului prevăzut de art. 11 alin. (4) din Legea nr. 18/1991.

X. Înalta Curte de Casație și Justiție

65. Examinând sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, raportul întocmit de judecătorul-raportor și chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată, constată următoarele:

X.1. *Asupra admisibilității sesizării*

66. Potrivit dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, „Dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată”.

67. Așadar, în cuprinsul articolului anterior menționat legiuitorul a instituit o serie de condiții de admisibilitate pentru declanșarea acestei proceduri, care se impun a fi întrunite în mod cumulativ, după cum urmează: existența unei cauze în curs

de judecată, în ultimă instanță; cauza care face obiectul judecății să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului; ivirea unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată; o chestiune de drept cu caracter de noutate; asupra respectivei chestiuni de drept Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat și nici să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

68. Prima condiție enunțată, aceea a existenței unei cauze în curs de judecată în ultimă instanță, este îndeplinită, întrucât, din cuprinsul Încheierii de sesizare din 7 noiembrie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 7.581/182/2017 al Tribunalului Maramureș — Secția I civilă, reiese că litigiul în legătură cu care a fost formulată sesizarea se află în curs de judecată, iar titularul prezentei sesizări, investit cu soluționarea cauzei în faza procesuală a apelului, va soluționa cauza în ultimă instanță, întrucât litigiul are ca obiect fond funciar, iar hotărârile pronunțate în primă instanță în procesele funciare sunt supuse numai apelului, astfel cum se deduce din interpretarea coroborată a art. 5 alin. (1) din titlul XIII al Legii nr. 247/2005 și art. 7 alin. (2) din Legea nr. 76/2012.

69. Astfel, hotărârea este una definitivă, în sensul art. 634 alin. (1) pct. 4 din Codul de procedură civilă.

70. A doua condiție, referitoare la verificarea legalei competențe a completului de judecată al Tribunalului Maramureș, este îndeplinită, întrucât cauza a fost soluționată în primă instanță de către Judecătoria Baia Mare, iar apelul este de competența Tribunalului Maramureș, în temeiul art. 95 pct. 2 din Codul de procedură civilă, care prevede că tribunalul judecă, ca instanță de apel, apelurile declarate împotriva hotărârilor pronunțate de judecătorii în primă instanță.

71. În ceea ce privește a treia condiție, aceea referitoare la relația dintre dezlegarea dată chestiunii de drept și soluționarea pe fond a cauzei, se constată că Tribunalul Maramureș — Secția I civilă trebuie să tranșeze definitiv solicitarea reclamanților de anulare a unor adrese emise de comisia locală de fond funciar, de obligare a comisiei locale să soluționeze pe fond cererea de reconstituire a dreptului de proprietate formulată de reclamanți și obligarea comisiei județene să emită o hotărâre de validare sau invalidare a propunerii comisiei locale, întrucât a fost respins ca tardivă cererea de reconstituire a dreptului de proprietate asupra unor suprafețe de teren agricol, solicitare formulată la data de 16 septembrie 2016, în temeiul art. 11 alin. (2¹) și art. 27 alin. (2¹) din Legea nr. 18/1991.

72. Prin Sentința civilă nr. 8.318 din 18 septembrie 2018, Judecătoria Baia Mare a admis acțiunea cu privire la toate capetele de cerere, iar prin apelul formulat de pârâtă s-a criticat numai soluția dată de către prima instanță excepției tardivității cererii pentru reconstituirea dreptului de proprietate, în considerarea nerespectării art. 11 alin. (4) din Legea nr. 18/1991.

73. În jurisprudența sa, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept al Înaltei Curți de Casație și Justiție a reținut în mod constant că obiectul sesizării l-ar putea constitui atât o chestiune de drept material, cât și una de drept procesual dacă, prin consecințele pe care le produce, interpretarea și aplicarea normei de drept au aptitudinea să determine soluționarea pe fond a cauzei, rezolvarea raportului de drept dedus judecății (spre pildă, Decizia nr. 18 din 17 februarie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 191 din 10 martie 2020, paragraful 74).

74. Incidența în cauză a termenului instituit de art. 11 alin. (4) din Legea nr. 18/1991 în legătură cu valorificarea drepturilor recunoscute de art. 11 alin. (2¹) și art. 27 alin. (2¹) din Legea

nr. 18/1991 a fost analizată de Judecătoria Baia Mare în considerentele Sentinței civile nr. 8.318 din 18 septembrie 2018, sentință împotriva căreia pârâtă a formulat apel, iar, prin motivele de apel, s-a criticat exclusiv dezlegarea dată de prima instanță excepției tardivității depunerii cererii de reconstituire a dreptului de proprietate.

75. Problema de drept în discuție are aptitudinea de a influența soluționarea pe fond a cauzei, întrucât de aplicabilitatea sau inaplicabilitatea termenului prevăzut de art. 11 alin. (4) din Legea nr. 18/1991 depinde valorificarea dreptului pretins în temeiul art. 11 alin. (2¹) din aceeași lege, ceea ce va conduce la confirmarea soluției primei instanțe, din perspectiva dreptului pretins de reclamantă, sau va determina, în limitele cererii de apel, soluționarea pricinii pe calea unei excepții procesuale.

76. Astfel, modul de soluționare a excepției tardivității, determinat de maniera de interpretare a art. 11 alin. (2¹) coroborat cu art. 27 alin. (2¹) din Legea nr. 18/1991, reprezintă o chestiune de lămurire a căreia depinde soluționarea pe fond a cauzei, ceea ce face ca și această a treia condiție să fie respectată.

77. În ceea ce privește a patra condiție de admisibilitate, cea referitoare la noutatea chestiunii de drept, se constată că, în absența unei definiții legale a noțiunii de „noutate”, verificarea acestei condiții rămâne atributul completului investit cu soluționarea unei astfel de sesizări, așa cum instanța supremă a decis în mod constant în jurisprudența sa (în acest sens, deciziile nr. 1 din 17 februarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260 din 9 aprilie 2014; nr. 3 din 14 aprilie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 437 din 16 iunie 2014; nr. 6 din 23 iunie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 691 din 22 septembrie 2014; nr. 13 din 8 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 518 din 13 iulie 2015; nr. 14 din 8 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 736 din 1 octombrie 2015; nr. 4 din 14 ianuarie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 132 din 19 februarie 2019, etc.).

78. Potrivit jurisprudenței Înaltei Curți de Casație și Justiție în materia hotărârilor prealabile, cerința noutății este îndeplinită nu doar atunci când problema de drept își are izvorul în reglementări recent intrate în vigoare, iar instanțele încă nu au dat acesteia o anumită interpretare și aplicare la nivel jurisprudențial, de o anumită întindere sau consistență, ci și în cazul în care s-ar impune anumite clarificări, într-un context legislativ nou, ale unei norme mai vechi, în ipoteza așa-zisei reevaluări a interpretării normei, astfel cum s-a decis, de exemplu, prin Decizia nr. 23 din 19 martie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 490 din 14 iunie 2018 (paragrafele 59 și 60), sau ale unei norme mai vechi a cărei aplicare frecventă a devenit actuală mult ulterior intrării ei în vigoare (în acest sens, Decizia nr. 10 din 20 octombrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 832 din 14 noiembrie 2014).

79. În cauza de față ne aflăm în ultima ipoteză, a unei norme mai vechi a cărei aplicare a devenit actuală mult ulterior intrării ei în vigoare, respectiv după 15 ani, fiind astfel îndeplinită cerința noutății din perspectivă jurisprudențială.

80. Aplicarea normei a devenit actuală, însă nu și frecventă.

81. Astfel, verificarea jurisprudențială la nivel național a evidențiat faptul că, până la acest moment, majoritatea instanțelor nu s-au confruntat cu problema de drept a cărei lămurire se solicită, Curtea de Apel Iași identificând o singură hotărâre judecătorească prin care a fost soluționată o cauză cu

un obiect similar cererii de chemare în judecată adresate Judecătoriei Baia Mare, iar alte instanțe au atașat un număr total de 8 hotărâri în care nu s-a analizat chestiunea de drept supusă analizei.

82. Opiniile exprimate de judecătorii instanțelor naționale sunt contradictorii, ceea ce oferă indicii referitoare la posibilitatea apariției unei practici neunitare.

83. Astfel fiind, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept constată că este îndeplinită și condiția noutății chestiunii de drept supuse dezlegării.

84. De asemenea, este îndeplinită cea de-a cincea condiție, aceea ca instanța supremă să nu fi statuat asupra chestiunii de drept în discuție și ca aceasta să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, întrucât, astfel cum rezultă din comunicarea provenită de la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil, din consultarea jurisprudenței, din extrasul de pe portalul Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, din evidențele Înaltei Curți de Casație și Justiție, asupra acestei probleme instanța nu a statuat printr-o altă hotărâre, problema de drept nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare și nu se verifică în prezent practică judiciară în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii în problema de drept ce formează obiectul sesizării.

X.2. **Asupra fondului sesizării**

X.2.A. **Reformularea întrebării**

85. Obiectul cererii de chemare în judecată îl constituie „anularea adreselor nr. xxxxx din 15 noiembrie 2016, nr. xxxxx din 26 iunie 2017 și nr. xxxxx din 18 iulie 2017 emise de Comisia locală de fond funciar Baia Mare; obligarea Comisiei locale să soluționeze pe fond cererea de reconstituire a dreptului de proprietate formulată de reclamantul, în sensul emiterii unei propuneri de validare sau invalidare pe care să o înainteze Comisiei județene pentru stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor Maramureș, cu întreaga documentație; obligarea acesteia din urmă să emită o hotărâre de validare sau invalidare a propunerii Comisiei locale”.

86. În tot cuprinsul Încheierii de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție din 7 noiembrie 2019, din Dosarul nr. 7.581/182/2017 al Tribunalului Maramureș — Secția I civilă, se vorbește despre „cererea de reconstituire a dreptului de proprietate prevăzută de art. 11 alin. (2¹) din Legea nr. 18/1991”, însă în întrebarea prealabilă adresată Înaltei Curți de Casație și Justiție este folosită o altă sintagmă, anume: „cererea de eliberare a titlului de proprietate întemeiată pe dispozițiile art. 27 alin. (2¹) corelate cu cele ale art. 11 alin. (2¹) din Legea fondului funciar nr. 18/1991”.

87. Se observă că toate motivele de apel care critică soluția primei instanțe și în raport cu care a fost ridicată întrebarea ce face obiect al sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu pronunțarea unei hotărâri prealabile fac referire la greșita admitere a cererii de chemare în judecată pe fond, în condițiile în care „cererea de reconstituire a dreptului de proprietate prevăzută de art. 11 alin. (2¹) din Legea nr. 18/1991” a fost tardiv formulată, cu depășirea termenului de 30 de zile prevăzut în art. 11 alin. (4) din Legea nr. 18/1991.

88. Probabil, schimbarea formulării a fost determinată de corelația existentă între art. 11 alin. (2¹) și art. 27 alin. (2¹) din Legea nr. 18/1991, determinată de împrejurarea că ambele texte se aplică aceleiași categorii de persoane.

89. Însă, pentru a beneficia de reconstituirea dreptului de proprietate, este necesară formularea unei cereri de

reconstituire a dreptului de proprietate, pe vechile amplasamente, în temeiul art. 11 alin. (2¹) din Legea nr. 18/1991, pe când în art. 27 alin. (2¹) din aceeași lege cererea se adresează prefectului, prin comisia de fond funciar, pentru emiterea titlului de proprietate.

90. Diferența dintre modul în care a fost formulată cererea de chemare în judecată și cuprinsul întrebării prealabile reprezintă un aspect supus analizei în cadrul prezentei decizii, din perspectiva simplificării procedurii de obținere a titlului de proprietate pentru persoanele ale căror terenuri, situate pe vechile amplasamente, nu au fost atribuite în mod legal altor persoane, astfel că are implicații asupra dezlegării chestiunii de drept, nefiind o simplă eroare rezultată din identitatea necontestată a unor noțiuni.

91. Așadar, în raport cu obiectul cauzei, cu chestiunea de drept care rezultă din întreaga sesizare și pentru acuratețea exprimării, întrebarea urmează a fi reformulată astfel: *formularea cererii de reconstituire a dreptului de proprietate întemeiată pe dispozițiile art. 11 alin. (2¹) coroborate cu cele ale art. 27 alin. (2¹) din Legea fondului funciar nr. 18/1991 este sau nu supusă termenului prevăzut de art. 11 alin. (4) din Legea nr. 18/1991?*

X.2.B. **Dezlegarea dată întrebării reformulate**

92. Textele legale care fac obiectul chestiunii de drept aduse în discuție se referă la o categorie de persoane pentru care legiuitorul a dorit simplificarea procedurilor aplicabile pentru reconstituirea dreptului de proprietate, pe vechile amplasamente, pentru terenurile care intră în domeniul de aplicare a acestei legi.

93. Art. 8 alin. (2) din Legea nr. 18/1991 statuează că de prevederile acestei legi beneficiază membrii cooperatori care au adus pământ în cooperativa agricolă de producție sau cărora li s-a preluat în orice mod teren de către aceasta, precum și, în condițiile legii civile, moștenitorii acestora, membrii cooperatori care nu au adus pământ în cooperativă și alte persoane anume stabilite.

94. Persoanele menționate în art. 11 alin. (2¹) și în art. 27 alin. (2¹) din Legea nr. 18/1991 fac parte din categoria „altor persoane anume stabilite”, menționată în art. 8 alin. (2), și sunt: proprietarii sau moștenitorii acestora de la care au fost preluate abuziv terenuri de către cooperativele agricole de producție, deși aceste persoane nu s-au înscris în cooperativa agricolă de producție, dar și persoanele sau moștenitorii acestora de la care statul român a preluat terenuri fără niciun titlu, în zonele care nu au fost supuse cooperativizării.

95. Chestiunea de drept semnalată de titularul sesizării dorește să lămurească dacă, pentru această categorie de persoane, sunt aplicabile prevederile art. 11 alin. (4) din Legea nr. 18/1991, care impune obligația de a depune și înregistra la primărie cererea de stabilire a dreptului de proprietate în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a acestei legi, termen care a fost prelungit succesiv, prin modificările legislative aduse Legii nr. 18/1991, până la data de 30 noiembrie 2005.

96. Termenul prevăzut de art. 11 alin. (4) din Legea nr. 18/1991 este un termen imperativ, întrucât norma menționată conține o trimitere generală la cererea de stabilire a dreptului de proprietate, care se poate realiza fie prin constituire, fie prin reconstituire, fără a distinge între categoriile de persoane beneficiare ale Legii nr. 18/1991, astfel că, din această perspectivă, nu există niciun argument plauzibil pentru a se susține că termenul în discuție nu ar fi aplicabil și categoriei de persoane menționate în art. 11 alin. (2¹) și în art. 27 alin. (2¹) din Legea nr. 18/1991.

97. Alin. (2¹) a fost introdus în cuprinsul art. 11 și art. 27 din Legea nr. 18/1991 prin art. I pct. 2 și 8 din titlul IV al Legii

nr. 247/2005, denumit „Modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991”.

98. Reconstituirea dreptului de proprietate în favoarea persoanelor care nu au devenit membri cooperatori și ale căror terenuri au fost preluate abuziv de cooperativele agricole de producție a fost reglementată și anterior apariției Legii nr. 247/2005, pentru terenurile din extravilan, în cuprinsul art. 15 alin. (2) cu raportare la art. 15 alin. (1) din Legea nr. 18/1991, iar pentru terenurile intravilane, în art. 23 alin. (4) raportat la art. 23 alin. (1) din Legea nr. 18/1991, respectiv în art. 25 alin. (1) din aceeași lege.

99. De asemenea, stabilirea dreptului de proprietate, prin reconstituire, în cazul persoanelor care nu au predat sau cărora nu li s-au preluat la stat terenurile prin acte translative de proprietate, a fost reglementată prin art. 36 alin. (5) din Legea nr. 18/1991, republicată în temeiul art. VII din Legea nr. 169/1997, și prin art. 34 din Legea nr. 1/2000, în forma sa inițială.

100. Modificările aduse Legii nr. 18/1991 prin Legea nr. 247/2005, prin introducerea alin. (2¹) la art. 11, au urmărit eliminarea caracterului aleatoriu al restituirii pe vechiul amplasament, iar scopul art. 27 alin. (2¹) din Legea nr. 18/1991 a fost simplificarea procedurii de reconstituire a dreptului de proprietate pe vechile amplasamente în etapa emiterii sau înmânării titlului de proprietate și a punerii în posesie, ca urmare a recunoașterii deplin drept a îndreptățirii proprietarilor de a li se reconstitui dreptul de proprietate, potrivit art. 11 alin. (2¹) din Legea nr. 18/1991.

101. Sintagma „revin de drept proprietarilor” din cuprinsul art. 11 alin. (2¹) din Legea nr. 18/1991 nu poate fi interpretată în sensul că, fiind preluate abuziv sau fără niciun titlu, terenurile nu au ieșit niciodată din patrimoniul foștilor proprietari, ceea ce ar constitui un caz de restituire *ope legis*, care ar avea drept consecință lipsa obligației proprietarilor de a solicita reconstituirea dreptului de proprietate pe vechile amplasamente, în termenul de 30 de zile de la intrarea în vigoare a art. 11 alin. (2¹) și art. 27 alin. (2¹) din Legea nr. 18/1991, instanța având obligația să dispună intabularea dreptului lor de proprietate prin efectul legii, în absența unui titlu de proprietate, susțineri care se regăsesc în opiniile exprimate în întâmpinarea depusă în cauza care a determinat formularea prezentei întrebări prealabile și în punctele de vedere expuse în cadrul prezentului dosar.

102. Așadar, nu ne aflăm în prezența unui caz de restituire *ope legis*, ca recunoaștere a drepturilor care decurg din lege, fără a mai fi necesară emiterea titlului de proprietate, pentru considerentele ce succedă.

103. Potrivit art. 11 alin. (2¹) din Legea nr. 18/1991, terenurile „revin de drept proprietarilor”, „pe vechile amplasamente”, dacă sunt îndeplinite două condiții:

— să se fi solicitat acest drept prin formularea unei cereri de către proprietari (astfel cum rezultă din sintagma „proprietarilor care au solicitat reconstituirea dreptului de proprietate”);

— terenurile să nu fi fost atribuite legal altor persoane.

104. Din conținutul neechivoc al textului se desprinde concluzia că acesta se aplică numai persoanelor care „au solicitat reconstituirea dreptului de proprietate”, ceea ce reprezintă una dintre condițiile de aplicabilitate a textului.

105. De vreme ce există obligația legală de a formula o cerere pentru reconstituirea dreptului de proprietate, devine incidentă și obligația de a respecta termenul în care trebuie depuse cererile de restituire, prevăzută în cuprinsul aceluiași articol la alin. (4), întrucât, potrivit art. 8 alin. (1), stabilirea

dreptului de proprietate se face prin reconstituirea dreptului de proprietate sau constituirea acestui drept.

106. Ca urmare, în ipoteza art. 11 alin. (2¹) din Legea nr. 18/1991, obligația de a formula cerere pentru reconstituirea dreptului de proprietate, ca și aceea privind termenul în care trebuie depusă sunt prevăzute expres și neechivoc.

107. Interpretarea sintagmei „revin de drept proprietarilor” din cuprinsul art. 11 alin. (2¹) trebuie realizată și prin coroborare cu art. 27 alin. (2¹), întrucât ambele articole se referă la aceeași categorie de persoane.

108. Prin art. 27 alin. (2¹) din Legea nr. 18/1991 s-a creat posibilitatea, pentru categoria de persoane în discuție, de a obține reconstituirea dreptului de proprietate pe vechile amplasamente, dacă acestea erau libere, urmând o procedură simplificată, printr-o cerere adresată prefectului, prin comisiile de fond funciar, pentru emiterea titlurilor de proprietate, în această ipoteză devenind aplicabile exclusiv prevederile art. 64.

109. Trimiterea pe care art. 27 alin. (2¹) o face la aplicarea exclusivă a art. 64, care reglementează una dintre procedurile prevăzute în cap. IV, intitulat „Dispoziții procedurale”, pentru ipoteza în care, deși comisia județeană a recunoscut dreptul pretins prin emiterea titlului de proprietate, comisia locală refuză să îl înmâneze sau refuză punerea efectivă în posesie, nu justifică inaplicabilitatea art. 11 alin. (4) din Legea nr. 18/1991.

110. Această procedură este ulterioară celei administrativ-jurisdicționale în care are loc verificarea îndreptățirii petenților la obținerea de măsuri reparatorii, reglementată în art. 51 și următoarele din Legea nr. 18/1991, procedură pe care legiuitorul a înțeles să o eludeze, în considerarea faptului că, atunci când sunt îndeplinite toate condițiile art. 11 alin. (2¹) din Legea nr. 18/1991, prefectul, prin comisia județeană, are obligația de a emite titlul de proprietate sau de a dispune punerea în posesie, iar nu acordarea altor măsuri reparatorii, precum acordarea de măsuri compensatorii, dând astfel eficiență sintagmei „revin de drept proprietarilor”, context în care valorificarea dreptului de proprietate ar mai putea fi afectată numai de refuzul comisiei locale de a înmâna titlul de proprietate sau de a efectua punerea în posesie.

111. În acest caz, cererea de reconstituire a dreptului de proprietate, formulată în temeiul art. 11 alin. (2¹) din Legea nr. 18/1991, se materializează într-o cerere adresată prefectului, prin comisiile de fond funciar, pentru emiterea titlului de proprietate sau pentru punerea în posesie, datorită particularităților procedurii instituite de art. 27 alin. (2¹) din Legea nr. 18/1991.

112. Legiuitorul a prevăzut, în art. 64 alin. (3), și posibilitatea ca însuși prefectul, prin comisia județeană, să nu acționeze cu respectarea legii în îndeplinirea obligației de a emite titlul de proprietate sau de a dispune punerea în posesie pentru persoanele care fac dovada dreptului de proprietate și a nerestituirii în mod legal a terenului pe vechiul său amplasament, lăsând părți deschis accesul la instanță.

113. Consecință a aplicării sintagmei „revin de drept în proprietate” din cuprinsul art. 11 alin. (2¹) din Legea nr. 18/1991, simplificarea procedurii, potrivit art. 27 alin. (2¹), are în vedere numai procedura de reconstituire a dreptului de proprietate în ceea ce privește emiterea titlului de proprietate sau punerea în posesie de către comisia județeană sau de către comisia locală, neputându-se extinde la alte cerințe, cu atât mai mult la cele menționate în alte capitole, precum cea din art. 11 alin. (4) din Legea nr. 18/1991.

114. Astfel, dreptul de proprietate recunoscut în temeiul art. 11 alin. (2¹) din Legea nr. 18/1991 urmează a fi dovedit cu titlul de proprietate emis potrivit art. 27 alin. (2¹) din aceeași lege,

în baza căruia imobilul poate fi înscris în cartea funciară, instanța neavând îndrituirea legală de a dispune intabularea în cartea funciară în absența unui titlu de proprietate.

115. Concluzionând, sintagma „revin de drept proprietarilor” din cuprinsul art. 11 alin. (2¹) din Legea nr. 18/1991 nu produce consecințe asupra obligației de a depune cererea de reconstituire a dreptului de proprietate pe vechile amplasamente în termenul prevăzut în alin. (4) al aceluiași articol, ci asupra deciziei prefectului de a recunoaște dreptul pretins, prin imposibilitatea acestuia de a refuza emiterea titlului de

proprietate în cazul în care s-a făcut dovada îndreptățirii petentului la reconstituire pe vechiul amplasament și dacă este îndeplinită și a doua condiție din art. 11 alin. (2¹), aceea ca terenurile să nu fi fost atribuite legal altor persoane.

116. Nici trimiterea pe care art. 27 alin. (2¹) din Legea nr. 18/1991 o face la art. 64 nu are semnificația excluderii de la aplicare a art. 11 alin. (4), întrucât voința legiuitorului nu a fost aceea de a crea o facilitate sub aspectul exercitării dreptului de a solicita reconstituirea dreptului de proprietate, ci de a ușura punerea în executare a dreptului astfel reconstituit.

117. Pentru toate aceste considerente,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite sesizarea formulată de Tribunalul Maramureș — Secția I civilă, în Dosarul nr. 7.581/182/2017, privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

În interpretarea dispozițiilor art. 11 alin. (2¹) coroborate cu art. 27 alin. (2¹) din Legea fondului funciar nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, stabilește că:

Formularea cererii de reconstituire a dreptului de proprietate întemeiată pe dispozițiile art. 11 alin. (2¹) coroborate cu art. 27 alin. (2¹) din Legea nr. 18/1991 este supusă termenului prevăzut de art. 11 alin. (4) din Legea nr. 18/1991.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 4 mai 2020.

PREȘEDINTELE SECȚIEI I CIVILE
LAURA-MIHAELA IVANOVICI

Magistrat-asistent,
Elena Adriana Stamatescu

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

